

วารสารประวัติศาสตร์ ธรรมศาสตร์ฉบับนี้ถือเป็นฉบับแสดงมุทิตาจิตเนื่องในโอกาสเกษียณอายุราชการครบ 60 ปีของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุกัญญา บำรุงสุข ซึ่งเป็นอาจารย์ประจำและผู้มีคุณูปการในการบริหารภาควิชาประวัติศาสตร์ฯ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ อาจารย์สุกัญญาเป็นนักวิชาการที่เชี่ยวชาญประวัติศาสตร์ในหลายสาขา นับตั้งแต่ประวัติศาสตร์ไทย ประวัติศาสตร์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และประวัติศาสตร์อินเดีย ด้วยอาจารย์สุกัญญาสำเร็จการศึกษาในสาขาวิชาประวัติศาสตร์ ตั้งแต่ระดับปริญญาตรีจนถึงปริญญาเอก ความเชี่ยวชาญและความสนใจของท่านจึงครอบคลุมประวัติศาสตร์ในหลากหลายประเด็น ความทุ่มเทและความมีวิริยะเอาใจใส่นักศึกษาในระดับต่างๆ ทั้งปริญญาตรีและบัณฑิตศึกษายังประจักษ์ยืนยันได้ด้วยรางวัล “ครูดีเด่น” สาขามนุษยศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ นอกจากนี้ อาจารย์สุกัญญายังมีบทบาทในหน่วยงานด้านการศึกษาค้นคว้าที่สำคัญแห่งหนึ่งของไทย คือ สมาคมประวัติศาสตร์ไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีโดยดำรงตำแหน่ง

นายกสมาคมฯ ท่านได้สนับสนุนและผลักดันให้เกิดกิจกรรมเผยแพร่ความรู้ทางประวัติศาสตร์สู่สาธารณะเป็นระยะๆ ตลอดที่ท่านดำรงตำแหน่งนายกสมาคมฯ

วารสารฉบับนี้รวบรวมเนื้อหาส่วนหนึ่งอันเป็นความสนใจของอาจารย์สุภัฏญาไว้ โดยผู้เขียนที่เป็นนักวิชาการรุ่นอาวุโสและรุ่นใหม่ร่วมสร้างสรรค์ผลงานเพื่อเป็นอนุสรณ์ระลึกถึงคุณความดีและตัวตนทางวิชาการของอาจารย์สุภัฏญา แต่ละบทความต่างก็เชิญชวนให้อ่านเป็นอย่างยิ่ง เริ่มจากบทความวิจัยจำนวน 3 เรื่อง บทความแรกเรื่อง “พัฒนาการของมนทัศน์เรื่อง ‘ประวัติศาสตร์โลก’ ในโลกตะวันตก: World History กับ Global History” โดยผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัชรพลสินธุประมา บทความนี้อธิบายและทำความเข้าใจมนทัศน์เกี่ยวกับประวัติศาสตร์โลกของนักวิชาการตะวันตกทั้งในมิติของสิ่งที่เรียกว่า World History และ Global History และยังวิเคราะห์ต่อไปอีกถึงผลกระทบและการรับรู้ที่มีในหมู่/วงนักวิชาการไทย บทความวิจัยชิ้นที่ 2 เรื่อง จาก “มูลนิธิเอบาเปรอน: เพื่อช่วยเหลือสังคมหรือเพื่อส่งเสริม

บารมีตัวเอง?” โดยผู้ช่วยศาสตราจารย์นุชธิดา ราศีวิสุทธิ์ บทความ
เริ่มต้นที่การตั้งคำถามเพื่อจะวิเคราะห์ต่อไปว่า มูลนิธิเอบาเปรอนซึ่ง
ก่อตั้งโดยเอบา ดูอาร์เต เด เปรอน ภรรยาของประธานาธิบดีฆวน เปรอน
ของอาร์เจนตินา แม้มูลนิธินี้จะเริ่มต้นเพื่อช่วยเหลือและบริการทาง
สังคมแก่ผู้ยากไร้ที่ไม่ได้รับสิทธิประโยชน์จากสวัสดิการสังคมของรัฐบาล
และจากการเป็นสมาชิกสหภาพแรงงาน ต่อมามูลนิธิแห่งนี้กลายเป็น
องค์กรที่มีอำนาจมากและมีเงินเข้ามาจำนวนมหาศาลโดยปราศจาก
การตรวจจากภายนอก มูลนิธิแห่งนี้จึงตั้งอยู่บนทางแยกระหว่างการ
ทำงานทางสังคมหรือเป็นเครื่องมือทางการเมืองกันแน่ บทความนี้จะ
ช่วยไขความกระจ่างที่มีต่อองค์กรดังกล่าว สำหรับบทความเรื่อง
“ปัญหาของการเขียนประวัติศาสตร์นิพนธ์อินเดีย: อัมเบดการ์ศึกษา,
ประวัติศาสตร์ของกลุ่มชนนอกระบบและการศึกษาซับบอลเทิร์น; ทาง
เลือกของการศึกษาประวัติศาสตร์นิพนธ์อินเดีย” โดยคุณพิทธิกรณ์
ปัญญามณี มุ่งสำรวจวิเคราะห์ปัญหาในประวัติศาสตร์นิพนธ์อินเดีย
สมัยใหม่เกี่ยวกับการศึกษาชนนอกระบบที่มีบุคคลสำคัญคือ ดร.
อัมเบดการ์ อย่างไรก็ตาม แนวการศึกษาแบบซับบอลเทิร์น (Subaltern

Studies) ที่พิจารณาศึกษาสังคมอินเดียจากคนระดับล่าง กลับมองข้าม/ ละเลยต่อการศึกษา ดร.อัมเบดการ์และกลุ่มชนนอกรวรรณะไป การศึกษาทั้งสองประเด็นจึงมีส่วนที่สัมพันธ์ต่อกันในพื้นที่ทางวิชาการ ประวัติศาสตร์นิพนธ์อินเดีย

ขณะที่บทความวิชาการในเล่มนี้ก็น่าสนใจไม่แพ้กัน เริ่มต้นที่บทความเรื่อง “China 2035” ซึ่งได้รับเกียรติจากศาสตราจารย์วิลเลียม เอ คัลลาแฮน แห่ง London School of Economics and Political Science นำเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของจีนในระดับภูมิภาคและระดับโลกในอีก 20 ปีข้างหน้า บทความเรื่อง “แง่คิดจากนิยายประวัติศาสตร์ Wolf Hall ของฮิลลารี แมนทอล” โดยผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุมาลี บำรุงสุข นำเสนอข้อวิเคราะห์นิยายประวัติศาสตร์ 2 เรื่อง ได้แก่ Wolf Hall และ Bring Up the Bodies ซึ่งสามารถให้แง่คิดอย่างดีในเรื่องการเขียนงานทางประวัติศาสตร์ โดยพิจารณาที่การเขียนนิยายจากการใช้กระบวนการทางประวัติศาสตร์ตั้งแต่การเก็บข้อมูลอย่างกว้างขวาง ตลอดจนการตีความ การวิพากษ์ และประเมินหลักฐาน อย่างไรก็ตาม

นิยายประวัติศาสตร์ก็ยังคงลักษณะการเป็นนิยายซึ่งมาจากเงื่อนไขของการเขียนโดยผ่านมุมมองตัวคนเดียวและการเคลื่อนย้ายข้อมูล และสุดท้ายบทความเรื่อง “ปฐมบทของตัวเลขฮินดูอารยภิกในยุโรป” โดยผู้ช่วยศาสตราจารย์ศุภวิทย์ ถาวรบุตร ได้เสนอให้เห็นกระบวนการหยิบยืมและส่งผ่านทางวัฒนธรรมข้ามภูมิภาคโดยพิจารณาตัวเลขฮินดูอารยภิกที่มีแพร่หลายในยุโรปมีการส่งผ่านอย่างไร และพัฒนาจนเป็นระบบตัวเลขสมบูรณแบบปัจจุบันได้อย่างไร การสังเคราะห์แนวทางการอธิบายระบบตัวเลขฮินดูอารยภิกเข้ากับบริบทแวดล้อมทางประวัติศาสตร์ในยุโรปมีปัจจัยหลายประการ เช่น การฟื้นฟูศิลปวิทยาการสมัยคารอลินเจียน ความเคลื่อนไหวด้านการแปลหนังสือคณิตศาสตร์ที่มีต้นฉบับมาจากอาหรับแล้วแปลและคัดลอกมาเป็นภาษาละติน

บทความทั้งหมดที่กล่าวมาสะท้อนให้เห็นการศึกษาประวัติศาสตร์ในแง่มุมหรือแนวทางต่างๆ เช่น การศึกษาประวัติศาสตร์ประวัติศาสตร์นิพนธ์ ประวัติศาสตร์กับวรรณกรรม และประวัติศาสตร์วัฒนธรรม เป็นต้น กองบรรณาธิการหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะมีประโยชน์

กับผู้อ่านในทางใดทางหนึ่ง ขณะเดียวกัน กองบรรณาธิการและชาว
ภาควิชาประวัติศาสตร์ฯ ขอใช้บทความเหล่านี้เพื่อน้อมระลึกถึง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุภัฏญา บำรุงสุข- “ครู” ผู้เป็นที่รักยิ่งของพวกเรา
ทุกคน

กองบรรณาธิการ